មន្ទីរកសិកម្មខេត្តកណ្ដាល

ជីគីមី និងការប្រើប្រាស់

អាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនង ផ្លូវលេខ ១០៣ (តាខ្មៅ)

ទំនាក់ទំនងទូរស័ព្ទ (០២៣ ៩៨៣ ៤៦១)

(០១២ ៨២៤ ៤២៥)

ឧបត្ថម្ភដោយៈ អង្គការវីវីអូប៊ី VVOB

ឆ្នាំ ២០១០

education for development

ជីគីមី និងការប្រើប្រាស់

ជីគីមី គឺជាសារធាតុចិញ្ចឹមទោល ឬសមាសដែលគេប្រើ ដើម្បីបង្កើនការលូតលាស់ទិន្នផល និងគុណភាពរបស់ដំណាំ។ ជីគីមី គឺជាប្រភេទជី ដែលសំយោគ ឬផលិតចេញពីរោងចក្រ។

- ជីទោល ជាប្រភេទជីអសរីរាង្គដែលមានធាតុសកម្មតែមួយប្រភេទ។

<u>ឧទាហរណ៍</u> ជីអ៊ុយរ៉េ (៤៦-00-00)

ជីប៉ូតាស្យូមក្លរួ (00-00-៦0)

- ជីសមាសជាប្រភេទជីអសរីរាង្គដែលមានធាតុសកម្ម ចាប់ពី ២ ប្រភេទឡើងទៅ។

<u>ឧទាហរណ៍</u> ជីដេអាប៉េ (១៨-៤៦-00)

ជីកែង-កែង (១៥-១៥-១៥)

*របៀបគណនាជីគីមីសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងដី ១ ហិចតា

បរិមាណជីប្រើ =	ធាតុចិញ្ចឹមតាមបទដ្ឋាន x ១00
	ធាតុចិញ្ចឹមក្នុងជី

<u>ឧទាហរណ៍ទី</u> ១ រូបមន្តក្រុមដីព្រៃខ្មែរដែលប្រើពូជស្រូវទំនើបនឹងអាចគ្រប់គ្រងទឹកបានល្អគឺ $\mathbf{N_{៥២}}$ $\mathbf{P_{១៥}}$ $\mathbf{K_{២០}}$ (គក្រ/ហិចតា។

យើងប្រើជីអ៊ុយរ៉េ (N = ៤៦%) ជីដេអាប៉េ (N=១៨%) ($P_{២}O_{៥}$=៤៦%) និង ជីប៉ូតាស្យូមក្លរួ ($K_{២}O$=៦០%)។

<u>ជាដំបូងយើងត្រូវគណនារក $\mathbf{K_{២០}}$</u> (គក្រ) ពីជីប៉ូតាស្យូមក្លរួ

$$K_{20}\ (គក្រ) = \frac{២00 \times ១00}{៦0} = ៣៣,៣៣\ គក្រ$$

<u>បន្ទាប់មកយើងគណនារក $\mathbf{P_{១៥}}$</u> (គក្រ) <u>ពីជីដេអាប៉េ</u>

$$P_{15}\ (គក្រ) = \frac{១៥ \times ១00}{៤៦} = ៣២,៦0គក្រ$$

ក្នុងជីដេអាប៉េ ១00គក្រ មានធាតុ N = ១៨គក្រ ដូច្នេះ

ក្នុងជីដេអាប៉េ ៣២,៦0គក្រ មានធាតុ Nគក្រ

$$N\ (គក្រ) = \frac{១៨ \times ៣២,៦0}{១000} = ៥,៨៦គក្រ\ (=៦\ គក្រ)$$

នាំអោយយើងនៅសល់

	N_{52}	P_{15}	K_{20}	
-	N_{6}	P_{15}	K_{20}	
	N_{46}	P_{0}	K_{0}	ត្រូវគណនា

<u>ចុងក្រោយយើងគណនារក $\mathbf{N_{៤៦}}$ (គក្រ) ពីជីអ៊ុយរ៉េ</u>

$$N_{46}\ (គក្រ) = \frac{៤៦ \times ១00}{៤៦} = ១00គក្រ$$

ជាចំលើយរូបមន្តដីព្រៃខ្មែរ $\mathbf{N_{៥២}}$ $\mathbf{P_{១៥}}$ $\mathbf{K_{២០}}$ (គក្រ/ហត)

យើងប្រើជីៈ
- ប៉ូតាស្យូមក្លរួ (គជល) = **<u>៣៣,៣៣ គក្រ</u>**
- ដេអាប៉េ (AB) = **<u>៣២,៦0 គក្រ</u>**
- អ៊ុយរ៉េ (Ure) = **<u>១00 គក្រ</u>**

ឧទាហរណ៍ទី ២ រូបមន្តក្រុមដីប្រទះឡាងដែលប្រើពូជស្រូវទំនើបនឹងអាចគ្រប់គ្រងទឹកបានល្អគឺ N_{60} P_{29} K_{30} (គក្រ/ហិចតា)។ ជាចំលើយគឺយើងប្រើជីៈ

- ជីប៉ូតាស្យូមក្លរួ (គជល) = <u>៥0 គក្រ</u>
- ជីដេអាប៉េ ((AB) = <u>៦៣ គក្រ</u>
- ជីអ៊ុយរ៉េ (Ure) = <u>១0៦,៥0 គក្រ</u>

ឧទាហរណ៍ទី ៣ រូបមន្តក្រុមដីបាកានដែលប្រើពូជស្រូវទំនើបនឹងអាចគ្រប់គ្រងទឹកបានល្អគឺ N_{70} P_{30} K_{15} (គក្រ/ហិចតា)។ ជាចំលើយគឺយើងប្រើជីៈ

-ជីប៉ូតាស្យូមក្លរួ (គជល) = <u>២៥ គក្រ</u>

-ជីដេអាប៉េ ((AB) = **១៥ គក្រ**

-ជីអ៊ុយរ៉េ (Ure) = **១២៧ គក្រ**

ឧទាហរណ៍ទី ៤ រូបមន្តក្រុមដីក្បាលពោធិដែលប្រើពូជស្រូវទំនើបនិងអាចគ្រប់គ្រងទឹកបានល្អគឺ N_{120} P_{34} K_0 (គក្រ/ហិចតា) ។ ជាចំលើយគឺយើងប្រើជី:

-ជីដេអាប៉េ (AB) = **៧៤ គក្រ**

-ជីអ៊ុយរ៉េ (Ure) = **២៣២ គក្រ**

១-ដើម្បីប្រើប្រាស់ជីគីមីឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពយើងត្រូវគិតពី:

-ដី តើដីនោះប្រភេទដីអ្វី

-ពូជ តើយើងប្រើពូជក្នុងស្រុក (ពូជប្រពៃណី) ឬពូជទំនើប (ពូជបង្កាត់)

-រដូវកាលដាំដុះ តើយើងធ្វើការដាំដុះនៅរដូវណា (រដូវប្រាំង ឬ រដូវវស្សា)

-ទឹក ស្រែមានទឹក ឬ ស្រែគ្មានទឹក

-ស្មៅ មុនពេលបាចជីត្រូវបោចស្មៅឱ្យអស់ពីក្នុងស្រែ

-ដំណាក់កាលលូតលាស់ តើដល់ដំណាក់កាលណាហើយ

-កំរិតប្រើប្រាស់ជី អាស្រ័យទៅតាមក្រុមដី (តាមសៀវភៅដីសំរាប់ផលិតកម្មស្រូវនៅកម្ពុជា (CARDI) ។

២-តួនាទីរបស់ធាតុ <u>N-P-K</u>

-N ជួយស្លឹកអោយមានពណ៌បៃតងក្រម៉ៅ ជំរុញការលូតលាស់ដើមបែកគុម្ពល្អ

-P ជួយប្រព័ន្ធដល់ឫស ជំរុញឱ្យឆាប់ចេញផ្កា និងមានភាពទុំល្អ បង្កើនគុណភាពគ្រាប់

-K ជួយឱ្យដើមស្រូវមានភាពធន់ទ្រាំទៅនឹងអាកាសធាតុ ជំរុញការបែកគុម្ព បង្កើនទំហំ និងទំងន់គ្រាប់ ។

៣-ការបាចជីលើស្រែសន្ទូង និងពង្រួស

- ការបាចជីលើស្រែសន្ទូងចែកចេញ ៣ លើកគឺ:

- លើកទី១ បាចទ្រាប់បាត ប្រើជីធម្មជាតិ ១០០% ជីដេអាប៉េ ១០០% ជីអ៊ុយរ៉េ ៣០%
- លើកទី២ បាចបំប៉នក្រោយពីស្ទូង ជីអ៊ុយរ៉េ ៣០%
  - ស្រូវស្រាល ក្រោយស្ទូង ១០-១៥ថ្ងៃ
  - ស្រូវកណ្តាល ក្រោយស្ទូង ២០-២៥ថ្ងៃ
  - ស្រូវធ្ងន់ ក្រោយស្ទូង ៣០-៣៥ថ្ងៃ
- លើកទី៣ បាចបំប៉នពេលស្រូវចាប់ផ្តើមកំណកំណើតកួរ ប្រើជីអ៊ុយរ៉េ ៤០%

- ការបាចជីលើស្រែពង្រួសចែកចេញ ៤ លើកគឺ:

- លើកទី១ បាចទ្រាប់បាត (ពេលភ្ជួរ-រាស់ព្រួស) ប្រើជីធម្មជាតិ ១០០% ជីដេអាប៉េ ១០០%
- លើកទី២ បាចបំប៉នក្រោយព្រួស, ជីអ៊ុយរ៉េ ៣០%
  - ស្រូវស្រាល ក្រោយព្រួស ១០-១៥ថ្ងៃ
  - ស្រូវកណ្តាល ក្រោយព្រួស ២០-២៥ថ្ងៃ
  - ស្រូវធ្ងន់ ក្រោយព្រួស ២៥-៣០ថ្ងៃ
- លើកទី៣ បាចក្រោយបំប៉នលើកទី ២ ជីអ៊ុយរ៉េ ៣០%
  - ស្រូវស្រាល ក្រោយបំប៉នទីពីរ ១៥-២០ថ្ងៃ
  - ស្រូវកណ្តាល ក្រោយបំប៉នទីពីរ ២០-២៥ថ្ងៃ
  - ស្រូវធ្ងន់ ក្រោយបំប៉នទីពីរ ២៥-៣០ថ្ងៃ
- លើកទី៤ បាចបំប៉នពេលស្រូវចាប់ផ្តើមកំណកំណើតកួរ ប្រើជីអ៊ុយរ៉េ ៤០% ។

៤-ពេលវេលាបាចជី

-បាចជីពេលព្រឹក ឬពេលល្ងាច អាស្រ័យតាមអាកាសធាតុ

-គួរបាចជីនៅពេលស្លឹកស្រូវស្ងួត ។

៥-កត្តាគួរជៀសវាង

-ហាមបាចជីក្រោយពេលភ្លៀង ឬពេលស្លឹកស្រូវនៅសើម

- មុនពេលភ្លៀងធ្លាក់មិនត្រូវបាចជីឡើយ

-ហាមបាចជីលើស្រែមានទឹកច្រើនពេក ឬគ្មានទឹក

-ហាមបាចជីពេលស្រូវកំពុងមានជំងឺ ឬសត្វល្អិតបំផ្លាញ

-ហាមបាចជីលើស្រែដែលមានស្មៅដុះច្រើន

-ហាមបាចជីអោយលើសពីសេចក្តីត្រូវការរបស់ស្រូវ... ។